

ONKRUIDBESTRIJDING IN WINTERTARWE IN HET NAJAAR

Vlaamse overheid, Departement Landbouw en Visserij

Inleiding

Om een rendabele onkruidbestrijding mogelijk te maken is de kennis van de onkruidsoorten, van de herbiciden en hun werking, en van de productprijzen onontbeerlijk.

De beste resultaten bekomt men steeds op velden waar men tijdig kan behandelen. Een tijdige behandeling in het najaar maakt in de meeste gevallen een dure correctiebehandeling in het voorjaar overbodig.

Hou tevens bij het gebruik van herbiciden rekening met de aanbevelingen op het etiket van het handelsproduct om de toediening te optimaliseren. Houdt u aan de erkende dosis om problemen met gewasschade en resistentie te voorkomen. Pas de juiste landbouwpraktijken toe om uitspoeling naar oppervlaktewater te vermijden.

Oppervlaktewater

Onder alle omstandigheden is het wettelijk verplicht een niet behandelde zone van minimaal 1 m in acht te nemen ten opzichte van oppervlakken die niet behandeld mogen worden (naburig veld of perceel, sloot, haag, boord van de weg, voetpad).

Bufferzones zijn niet-behandelde zones van een terrein in de nabijheid van een oppervlaktewater. Deze bufferzones zorgen voor de bescherming van een oppervlaktewater. De breedte van de bufferzone is afhankelijk van het gewasbeschermingsmiddel dat u toepast. Deze breedte wordt bepaald bij de toelating van het gewasbeschermingsmiddel en hangt af van de schadelijkheid van het middel voor waterorganismen en/of het gebruik van driftreducerende doppen.

Op het etiket van het middel staat steeds welke bufferzone gerespecteerd moet worden.

Het instellen van een dergelijke zone heeft als doel de bescherming van waterorganismen (vissen, insecten die zich ontwikkelen in het sediment, algen en waterplanten) tegen gewasbeschermingsmiddelen, aangevoerd door spuitnevels, te verzekeren. De vegetatie van de bufferzone heeft geen belang. Ze kan bestaan uit een braak liggende strook of eender welk ander type vegetatie. De bufferzone kan eventueel deel uitmaken van het veld en op dezelfde manier beteeld worden als de rest van het veld.

De gebruikers van gewasbeschermingsmiddelen zijn verplicht de gebruiksdosissen en de bufferzones vermeld op het etiket van gewasbeschermingsmiddelen, na te leven.

Bestrijding van resistente duist in wintertarwe

Bij aanwezigheid van resistente duist is de combinatie van een najaarsbehandeling met een bodemherbicide, gevolgd door een voorjaarsbehandeling, niet langer de garantie voor een goed resultaat, aangezien de voorjaarstoepassingen met ALS-remmers in het voorjaar onvoldoende werken tegen resistente duist. Twee toepassingen in het najaar, waarvan één vooropkomst gevolgd door een vroege na-opkomst geven de grootste kans op voldoende bestrijding.

1 Najaarsbehandeling vóór de opkomst

Bij vroege zaai of op percelen die in het voorjaar moeilijk berijdbaar zijn, wordt best in het najaar behandeld. Dit moet dan wel gebeuren op een relatief fijn bewerkt zaaibed en bij voldoende bodemvocht.

Bij najaarstoepassingen en bij veel regen kunnen de gewasbeschermingsmiddelen gemakkelijk(er) uit- en afspoelen, tevens worden gewasbeschermingsmiddelen bij zachtere temperaturen door de bodembacteriën gemakkelijker afgebroken en kan er dus minder lang nawerking zijn na een zachte winter dan wanneer er lange koude periodes voorkomen.

De behandeling kort na zaai steunt vooral op de inzet van een klassiek bodemherbicide. De enige overblijvende ureumverbinding CHLOORTOLURON werkt bij toepassing vóór de winter behoorlijk goed op straatgras, doch niet inzetten op chloortoluron gevoelige tarwerassen!; zie apart artikel "Gevoeligheid van wintertarwerassen aan chloortoluron".

De ureumverbindingen zijn vooral effectief tegen de éénjarige onkruidgrassen. Hun werking is echter afhankelijk van de bodemtoestand (vochtgehalte en bodemtype), waaraan de dosis dient te worden aangepast. Voor de bestrijding van dicotylen is het noodzakelijk om te versterken met isoxaben (AZ 500) of beflubutamide (BEFLEX). BEFLEX (op basis van 500 g/l beflubutamide) aan een dosis van 0,25-0,4 l/ha kan ingezet worden tegen éénjarige dicotyle onkruiden en windhalm zowel in vooropkomst als in de vroege na-opkomst tot begin oprichten. De beste resultaten worden in vooropkomst of vroege na-opkomst (1-3 blad) behaald.

Kan er omwille van weersinvloeden direct na zaai géén toepassing gebeuren, dan is het in het kader van het resistentiemanagement in de bestrijding van resistente duist, nog mogelijk in het 1-2 bladstadium voor een najaarsbehandeling met een bodemherbicide als HEROLD SC, LIBERATOR, MALIBU, PONTOS of QUIRINUS te kiezen (zie "2.1 Zeer vroeg na de opkomst").

Een andere mogelijkheid wordt geboden door het aanvullen van CHLOORTOLURON 3 l/ha met BACARA 0,8 l/ha. BACARA bevat de werkzame stoffen diflufenican en flurtamone, die beiden inwerken op de carotenoïde biosynthese, waardoor een typische verbleking van de gevoelige onkruiden ontstaat. Net als bij andere bodemherbiciden zorgt voldoende bodemvocht voor een betere werking. Deze combinatie heeft een zeer breed werkingsspectrum en houdt de bodem onkruidvrij tot in het voorjaar. Bacara is niet meer in de handel, gebruik is toegelaten tot 27 maart 2020.

Een najaarsbehandeling met een combinatie op basis van BACARA geeft een goed resultaat op windhalm.

In situaties met moeilijke grassen zoals resistente duist en windhalm (zwaardere leemgronden en poldergronden) kan LIBERATOR (diflufenican 100 g/l + flufenacet 400 g/l) aan 0,6 l/ha, MALIBU (flufenacet 60 g/l + pendimethalin 300 g/l), PONTOS (flufenacet 240 g/l + picolinafen 100 g/l) of QUIRINUS (flufenacet 240 g/l + picolinafen 50 g/l) in vooropkomst ingezet worden.

MALIBU heeft een brede werking tegen grassen (duist, windhalm, straatgras, ...) en breedbladigen (ereprijs, akkerviooltje, klaproos, muur, ...). Malibu wordt toegepast bij een regelmatige zaai van 2-3 cm diepte. Op een minder goed klaargelegde grond (grof) wordt een vroege na-opkomstbehandeling aanbevolen.

2 Najaarsbehandeling na de opkomst

Wanneer om praktische redenen (vochtgebrek) een toepassing kort na zaaien niet werd uitgevoerd, kan bij gunstige bodem- en weersomstandigheden met goed gevolg behandeld worden na de opkomst in het najaar. Bovendien kan men dan ook gemakkelijker de productkeuze en de dosis aanpassen aan de jonge en dus zeer gevoelige aanwezige onkruidflora.

Voor een succesvol gebruik van herbiciden is een juiste kennis van de specifieke onkruiden van groot belang. Daarbij is het essentieel dat men onkruiden in een zeer vroeg stadium kan onderscheiden. Immers, een bestrijding van onkruiden is pas succesvol en vooral economisch interessant als dit gebeurt in een jong stadium.

2.1 Zeer vroeg na de opkomst (1-2 bladstadium) (najaar)

Zeer vroeg na de opkomst (1-2 bladstadium) kan DEFI 4-5 l/ha (prosulfocarb 800 g/l) ingezet worden tegen grassen en dicotylen, best versterkt met isoxaben (AZ 500 150 ml/ha, ...) tegen kamille, akkerviooltje, ... Bij een latere inzet kunnen de onkruiden, vooral duist en kamille, reeds te sterk ontwikkeld zijn voor een goed resultaat. Het beste resultaat bekomt men indien de onkruiden het kiemlobstadium niet voorbij zijn. Bij aanhoudende neerslag tijdens de winter, maar ook onder droge omstandigheden kan de nawerking van deze bodemherbiciden verminderen en kan het resultaat op duist, kleeftkruid en zelfs kamille tegenvallen door herkieming in het voorjaar.

Net als in de gerst zijn er mogelijkheden voor de onkruidbestrijding vroeg na de opkomst met MALIBU, HEROLD SC of LIBERATOR, of met PONTOS of QUIRINUS als laatste nieuwigheden in dit gamma. Deze herbiciden bevatten onder andere flufenacet, een werkzame stof die voornamelijk op grassen een goede werking heeft, met voldoende nawerking om een langdurige onkruidbestrijding te garanderen. Om ook de dicotylen te bestrijden werd in MALIBU flufenacet 60 g/l aangevuld met pendimethalin 300 g/l (werkzame stof van STOMP AQUA); HEROLD SC bevat 400 g/l flufenacet en 200 g/l diflufenican, en LIBERATOR bevat 400 g/l flufenacet en 100 g/l diflufenican. Bij PONTOS en QUIRINUS wordt flufenacet aangevuld met picolinafen.

Deze herbiciden kunnen worden toegepast in het 1-3 bladstadium met de voorkeur voor de vroege toepassing (1-2 bladstadium). MALIBU is erkend aan 3 l/ha, HEROLD SC en LIBERATOR aan 0,6 l/ha, QUIRINUS aan 1 l/ha en PONTOS aan 0,5 l/ha. Zeker voor de bestrijding van resistente duist is het aanbevolen MALIBU vanaf het 1-bladstadium in een jong stadium van de duist toe te passen aan 3 l/ha, ofwel 2 l/ha MALIBU in combinatie met PONTOS 0,5 l/ha of QUIRINUS aan 1 l/ha.

Bij gekende resistentieproblemen van duist en bij zware bezetting kan de combinatie van DEFI 3l/ha met één van de bovenvermelde flufenacet-bevattende producten (MALIBU, HEROLD SC, LIBERATOR, PONTOS of QUIRINUS) een meerwaarde bieden en de bestrijding van resistente duist versterken.

ARYLEX TECHNICAL (halauxifen-methyl 7,8 g/l + cloquintocet-mexyl 7,5 g/l als safener) kan in het najaar vanaf de opkomst tot einde uitstoeling aan een dosis van 0,6-1 l/ha ingezet worden. Halauxifen-methyl is een recente werkzame stof en is werkzaam tegen éénjarige tweezaadlobbigen.

BEFLEX (op basis van 500 g/l beflubutamide) aan een dosis van 0,25-0,4 l/ha kan ingezet worden tegen éénjarige dicotyle onkruiden en windhalm zowel in vooropkomst als in de vroege na-opkomst tot begin oprichten. De beste resultaten worden in vooropkomst of vroege na-opkomst (1-3 blad) behaald.

2.2 2-3 bladstadium (najaar)

In een iets later stadium, 2-3 bladstadium, kan geopteerd worden voor de inzet van BACARA tegen vogelmuur, ereprijs, dovenetels, veelknopigen, ... en windhalm met een brede werking op dicotylen en een versterking op windhalm; indien nodig beide te versterken met een partner tegen éénjarige grassen. Bacara is niet meer in de handel, gebruik is toegelaten tot 27 maart 2020.

2.3 Vanaf het 3-4 bladstadium (najaar)

Vanaf het 3-4 bladstadium kan chloortoluron nuttig worden aangewend om allerlei onkruidgrassen zoals duist, windhalm en vooral opslag van Italiaans raaigras na een graszaadteelt te bestrijden (chloortoluron niet inzetten op chloortoluron gevoelige tarwerassen).

Eveneens voor de bestrijding van grassen (duist, windhalm, wilde haver) biedt AXIAL of AXEO (systemisch bladherbicide met als werkzame stof pinoxaden 50 g/l, en een safener cloquintocet-mexyl 12,5 g/l) de oplossing aan een dosis van 0,9 l/ha.

De laatste jaren wordt er veelal op bedrijfsniveau om praktische redenen overgestapt op een voorjaarstoepassing. Door de brede keuze aan middelen kan men gericht ingrijpen en onder goede omstandigheden zowel vroeg als later gezaaide percelen behandelen.

Een overzicht van alle erkende herbiciden in wintertarwe is raadpleegbaar op de [Inagro's gewasbeschermingsapp](#).